

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar
na slavnostni podelitvi nagrad in priznanj Frana Gerbiča**

Cerknica, 2. april 2024

Velja govorjena beseda.

Spoštovana gospa Radmila Bikić Magdić,
predsednica Zveze slovenskih glasbenih šol,

spoštovana gospa Metka Podpečan,
predsednica Komisije za podeljevanje nagrad in priznanj Frana Gerbiča,

spoštovani minister za vzgojo in izobraževanje dr. Darjo Felda,

spoštovani župan Marko Rupar,

spoštovani nekdanji in aktualni nagrajenci ter vsi prisotni.

»Moji lubi Kranjci inu Sloveni, pujte le-te pesmi iz serca,« je pred skoraj petimi stoletji napisal Primož Trubar. Glasba naš narod spremlja ves čas njegovega obstoja in nas določa na podoben način kot jezik in pisana beseda. Reformacija nam je poleg prve slovenske knjige prinesla tudi zapise melodij za pesmi v slovenščini, glasba pa nas je zagotovo spremljala že stoletja prej. Izpričano je, da je ob ustoličevanju koroških vojvod donela slovenska pesem.

Ni ga obdobja, v katerem ne bi v svetovnem razvoju glasbe sodelovali tudi skladatelji na naših tleh, od Gallusa, Dolarja, Zupana, Gerbiča, Ipavcev, Kozine, do naših sodobnikov. Veliki svetovni glasbeni umetniki so imeli stike s Slovenijo, če omenim le Haydna, Beethovna, Schuberta, Paganinija, Brahmsa in Mahlerja. Zgodovini izvajanja posvetne glasbe lahko sledimo skozi več kot tri stoletja. In pred več kot 200 leti smo dobili prvo javno glasbeno šolo, kmalu po smrti Jakoba Zupana, skladatelja prve slovenske opere, ki je večino svojega življenja preživel v mojem rodnem Kamniku.

Zakaj toliko zgodovine? Zato, ker ste vi, Gerbičevi nagrajenci in nagrajenke, letošnji in pretekli, vsi učitelji in profesorji glasbe, glasbenice in skladateljice, vseh več kot 27.000 učenk in učencev glasbenih šol, živi del tisočletne tradicije slovenske glasbe. Javno glasbeno šolstvo že več kot dve stoletji odkriva in razvija glasbene talente v naši domovini. Bodite ponosni na to tradicijo, tako kot smo mi vsi ponosni na slovensko glasbo, na slovenske glasbenice in glasbenike in na vas – letošnje prejemnice in prejemnika Gerbičevih priznanj in na Gerbičevo nagrajenko.

Iskrena hvala vsem, ki skrbite za naše glasbeno šolstvo. Javni glasbeni pouk je bil uveden predvsem zato, da bi razširil glasbeno znanje med učenci obstoječih šol in dvignil raven glasbenega znanja med učitelji pripravniki, ki so bili v svojih službah temelj glasbene kulture na podeželju. Izjemnega pomena je bilo, da je bil glasbeni pouk brezplačen in tako dosegljiv tudi revnejšim otrokom, katerih starši si niso mogli privoščiti plačevanja šolnine ali zasebnih učiteljev glasbe.

Neprecenljivega pomena je, da ostane javno glasbeno šolstvo v Sloveniji še naprej dostopno in kakovostno. Da dobro organizirana mreža glasbenih šol v vsej vertikali, vse do visokošolskih institucij in Akademije za glasbo, še naprej predano in sistematično skrbi za ohranjanje in uveljavljanje slovenske glasbene identitete, spodbuja glasbeno ustvarjalnost ter izobražuje umetnike in umetnice. Pa ne le vrhunske, tudi ljubiteljske. In navsezadnje, mnogi nekdanji učenci in učenke glasbenih šol niso aktivni glasbeniki, ampak s svojim pridobljenim znanjem postanejo redni obiskovalci glasbenih prireditev. Tudi izobražena in kritična publika je pomemben del živahnega kulturnega ustvarjanja.

Izjemnega pomena je tudi, da je glasbena izobrazba dosegljiva vsakemu, ne glede na socialni status. Da je Slovenija socialna država, imamo zapisano v Ustavi. A ne gre le za družbeno pravičnost. S široko dostopnim glasbenim šolstvom odkrivamo talente, ki bi sicer morda ostali skriti. So dejavnosti, pri katerih smo izgubili širino vključenosti otrok. V nekaterih športih, na primer, se že pozna, da je vse preveč odvisno od materialnih zmožnosti staršev. V glasbenem izobraževanju na srečo še ni tako, a to ne pomeni, da smo lahko brez skrbi.

Prav je, da država skozi sistem vzgoje in izobraževanja podpira razvijanje kulturne zavesti in izražanja, da poskrbi za varno, spodbudno in vključujoče okolje za razvoj posameznika in zagotovi profesionalni in karierni razvoj strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju. Samo tako se bomo lahko veselili naslednji generacij mladih glasbenikov, med katerimi jih bo nekaj zraslo v umetnike ... in ti nas bodo navduševali v prihodnosti. Sem prepričana.

Hvala vsem za predanost.